FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 33451
Nom: Didàctica i organització educativa
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 12
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1306 - Grau Educació Social	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Anual

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1306 - Grau Educació Social	Educació	BÀSICA

COORDINACIÓ

MARHUENDA FLUIXA FERNANDO

RESUM

Didàctica i organització educativa és una assignatura anual de formació bàsica que forma part de la matèria Educació de la titulació Grau en Educació Social.
Oferim una base mínima de continguts que permetrà als i les estudiants avancar en classe –al llarg del curs escolar, no cada dia- amb la sensació de saber, de saber més i de saber millor. Per a això, hi haurà un substrat comú de lectures per a tots els grups i, a més, cada persona escollirà dos llibres entre els recomanats.
Mitjancant l'estudi i coneixement d'una realitat complexa, la pràctica educativa, podem comencar a identificar claus per a l'anàlisi i per a l'actuació educativa. I podem també tractar d'aclarir la complexitat a la qual ens enfrontem, formulant i fent-nos preguntes concretes i rellevants sobre el sentit de la intervenció socioeducativa.
Treballarem les tensions a les quals s'enfronta la pràctica educativa, per això cal ser previnguts amb les pretensions de 'bondat' que solem atribuir-li; procurant reemplacar-les per una mirada utòpica que, desvetllant les contradiccions, tracte de promoure el canvi i la millora. Amb el treball acadèmic sobre els continguts de l'assignatura pretenem comprometre als i les estudiants, en el treball d'anar descobrint el seu posicionament.
Didàctica i organització estan interrelacionades però són plànols de referència que se situen a nivells diferents, la qual cosa dóna lloc a tensions i contradiccions entre elles, a més de les que cadascuna d'elles ja pateix.
Procurarem que, mitjancant el treball reflexiu dels continguts, els i les estudiants adquireixin consciència clara de les agendes normatives que s'instal·len en l'educació, amb diferents orígens, però totes les quals porten a tres preguntes crucials en el treball educatiu: què s'ha de fer, què es vol fer i què és possible fer

per promoure un aprenentatge que aprofite per generar autonomia i contribuixca a la inclusió social.
Esta assignatura aborda l'ODS núm. 4, 8, 10 i 16.
En l'assignatura s'afavorirà el coneixement del marc normatiu i els principis fonamentals de la Llei Orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual. Es tractaran continguts en matèria de igualtat i amb perspectiva de gènere, i s'atendrà a les estratègies de prevenció, sensibilització i detecció de situacions de violència sexual a l'àmbit educatiu, alhora que s'integraran pràctiques docents d'actuació per a la prevenció i detecció de violències sexuals, en coordinació amb els recursos institucionals i protocols establerts per la UV.

Aquesta assignatura participa activament del Pla d'Innovació del Centre.
Advertiment: Aquesta assignatura no s'imparteix en anglés.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Cap

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1306 - Grau Educació Social

Capacitat crítica i autocrítica.

Capacitat d'anàlisi i síntesi.

Capacitat d'organització i planificació.

Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.

Capacitat de gestió de la informació.

Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions.

Comprendre els referents teòrics que constitueixen l'ésser humà com a protagonista de l'educació.

Conèixer i analitzar les polítiques educatives, el seu desenvolupament legislatiu i la seua incidència en les reformes socioeducatives.

Diagnosticar necessitats, situacions complexes i possibilitats de les persones per fonamentar les accions educatives.

Dissenyar plans, programes, projectes accionis i recursos educatius en diferents contextos.

Elaborar i interpretar informes tècnics, d'investigació i d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius.

Facilitar i gestionar la cooperació en els processos educatius i professionals.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La pràctica educativa
La relació educativa ha anat evolucionant al llarg de la història i amb ella els enfocaments pedagògics i els models didàctics que els fonamenten. Els diferents paradigmes didàctics expliquen la pràctica educativa en funció de com descriu l'ambient d'aprenentatge en el qual es va a desenvolupar la relació (considerant les fases de l'activitat, els rols dels i les participants i les normes o regles per propiciar l'aprenentatge, així com els dispositius i materials que li donen suport). Conèixer els models pedagògics, així com els diferents enfocaments i estils educatius, és rellevant per comprendre que la didàctica pren partit per un o altre element de la praxi educativa. I és que tota pràctica d'ensenyament implica un procés de transmissió cultural i socialització de manera que les persones aprenem a interioritzar els elements socioculturals a l'entorn. En aquest procés d'aprenentatge en l'àmbit social, educadores i educadors han d'establir una relació d'acompanyament que situi la persona i els grups en el centre de la tasca educativa, protegint i ajudant en el desenvolupament de la plena autonomia; i este treball cobra un sentit molt diferent conforme siga dut a terme en medi obert o tancat. A l'empar del conveni d'acció i intervenció social, abordarem diferents contextos i processos que afecten als subjectes de l'educació.
2. Avaluació i progrés dels aprenentatges: una avaluació formativa per a l'autonomia vital.
Qualsevol procés educatiu es justifica mitjancant la intenció que algú aprenga alguna cosa. L'avaluació tracta de mostrar què s'ha après, què no i per què. Té caire educatiu quan s'orienta a la millora dels aprenentatges, tant en qualitat com en quantitat. Avaluar és un procés fonamental dels processos d'ensenyament i aprenentatge i en l'educació social és habitualment formativa, sempre orientada a la millora, l'adquisició de coneixements i el desenvolupament personal en diferents àmbits, però també amb el propòsit de reconèixer els aprenentatges.
3. El projecte educatiu d'una institució: Sentit i formulació.
Les institucions educatives i les persones que les conformen, també en l'àmbit de l'educació social, han de treballar sota un paraigues comú de principis i valors que legitimen la seua pràctica. Per aquest motiu, és necessari l'establiment d'acords que donen una visió global del rumb de la institució per a eliminar postures individualistes i augmentar el sentiment de pertinenca a l'organització. Aquesta proposta compartida dirigirà i orientarà els processos d'intervenció educativa de la institució, determinant els objectius, els continguts i el processos educatius. Aquesta pressa de decisions no és neutra i es manifesta en rituals regularitzats que reflexen la cara informal de la organització contribuint en la socialització del subjectes.
4. Organitzacions d'intervenció social, organitzacions que eduquen, i organitzacions que es dediquen a l'educació. El Tercer Sector d'Acció Social.
De l'educació social es fan càrrec algunes institucions públiques, com ara municipis, i sobretot entitats de iniciativa social o civil, privades, que molt sovint no tenen afany de lucre: associacions, cooperatives i fundacions, de usuaris, del seus familiars, o de professionals que comparteixen un projecte. També algunes empreses han vista en l'Educació Social una oportunitat de negoci. Hi ha institucions socials que ofereixen serveis educatius tot i que la seua missió principal és més l'assistència social que no l'educació.

Les organitzacions del tercer sector les fan les persones que les conformen, i que s'han de relacionar amb d'altres per tal de trobar tant recursos amb els que dur endavant la seua feina com la legitimitat que han de guanyar-se en l'entorn on treballen, davant les persones usuàries, les administracions que les autoritzen, les empreses que les financen així com altres institucions que es mouen en àmbits semblants.

5. Les organitzacions educatives en relació amb l'entorn: Oferta i demanda, condicionants de la intervenció educativa.

Mentre que l'escola té una etapa obligatòria, a l'educació social l'assistència no ho és. Malauradament, no hi ha tantes places com caldria per poder atendre tantes persones com podrien aprofitar-se d'una bona educació social. Per això, les institucions que hi treballen han de tindre clar a quin conjunt de persones s'adrecen així com quins són els criteris que empren per seleccionar aquelles que més profit puguen traure de la seua oferta educativa. Es va produint així una especialització que permet proporcionar una atenció educativa més acurada però que té el risc de segregar poblacions dificultant l'accés a una vida normalitzada. Els processos de captació, selecció, formació, intermediació i derivació intervenen en l'adequació del processos educatius a llarg termini.

p>

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	120,00
Total hores	**120,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	5,00
Estudi i treball autònom	135,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	40,00
Total hores	**180,00**

METODOLOGIA DOCENT

El professorat planteja l'assignatura *centrada sobre l'estudi dels textos i la seua aplicació a l'anàlisi de la pràctica*, treballant amb *casos i situacions concretes d'ensenyament i aprenentatge de persones ateses per institucions que treballen en educació social*. El desenvolupament de l'assignatura s'estructura al voltant de:

a) Explicacions del professor;

b) Lectures que realitza cada estudiant a sa casa (requisits mínims: el text ad-hoc per tema i un llibre per quadrimestre);

c) Pràctiques en grup que s'aniran realitzant de forma presencial a l'aula;

d) Realització d'exercici individual de reflexió sobre les pràctiques grupals;

e) Debats a classe, utilitzant claus de les lectures, sobre les pràctiques realitzades a l'aula;

f) Treball per casos, projecció de vîdeos, anàlisi d'exemples i informes; i

g) Visites a organitzacions educatives o de professionals de l'educació social a classe, així com taules rodones i jornades específiques.

Tot l'anterior serveix per abordar els conceptes, enfocaments, organització i models d'ensenyament per a la formació i l'acompanyament educatiu; procurant així assolir els objectius i competències que justifiquen

l'assignatura i assolir els resultats d'aprenentatge proposats.
La classe està organitzada per als que van activament (presencial o virtualment), de manera que se suposa l'assistència, encara que no es controla. Procurarem generar experiències educatives pròpies de la vida acadèmica universitària: **lectura, estudi, escriptura, recerca de fonts, memorització, reflexió, habilitats de raonament; precisió, penetració i consistència en l'argumentació claredat i concisió en la comunicació del saber; assimilació, formació i integració de conceptes abstractes, pensament crític;** així com **l'establiment de relacions de les nocions teòriques amb els exemples concrets i les situacions pràctiques i simulades** , mitjancant la reflexió individual i compartida.
Per a això, és recomanable una disposició oberta a la raó, la llibertat i la crítica en un ambient de confianca que doni lloc a l'autocrítica i la possibilitat de correcció. També forma part d'aquesta consciència o disposició universitària l'adopció de postures èticament justificades davant les questions abordades.
En la mesura que moltes de les formes de treball professional de l'educació social incideixen en l'aspecte col·laboratiu, participat i compartit de l'ensenyament i el coneixement, és apropiat proporcionar ocasions per al treball col·lectiu de les i els estudiants en les diferents fases del mateix, des de la indagació i l'estudi fins a la presentació d'informes de treball, **però el treball individual és fonamental, com ho és també la demostració individual dels aprenentatges.**
***Aquests principis es poden concretar mitjancant aquestes activitats*, la realització de les quals suggerim de manera habitual:**
1.Lectura i estudi de la bibliografia, i discussió a classe tant sobre les lectures com sobre problemes i pràctiques.
2.Realització d'exercicis individuals i col·lectius, en equips estables al llarg del quadrimestre.
3.Treball per casos, que tindrà una seqüència al llarg del curs.
4.Elaboració d'assajos a partir de les pràctiques, utilitzant la literatura estudiada.
5.Confrontació pública a classe en els seminaris reflexius, defensant-los i promovent el debat més enllà de la discrepància.
La realització d'aquestes activitats contribueix a assolir els resultats d'aprenentatge i, conseguentment, a realitzar amb èxit els exàmens.
La UV és una universitat presencial i s'aplica la normativa vigent, en particular, el reglament ACGUV 108/2017.

p>

AVALUACIÓ

*L'**avaluació de l'assignatura*** s'entén com un ***procés formatiu*** que acaba donant lloc a una qualificació. El que suposa aquesta proposta d'avaluació és un treball quotidià a classe, en el qual les activitats realitzades durant el curs no poden ser sumades ni ponderades. Seran activitats, la majoria de les quals no puntuables, amb una finalitat formativa, per facilitar els aprenentatges i identificar els errors; orientades totes a la progressió de l'aprenentatge de les i els estudiants. Per això no hi ha percentatges assignats a cada tasca.
L'avaluació té com a referent l'examen final en la data oficial, així com un examen parcial, també en data oficial (però que no és convocatòria amb acta). Per tant, cal aprovar l'examen per atorgar un valor quantificable a la nota final de qualsevol altra activitat desenvolupada a classe.
A ***classe, l'avaluació*** de les pràctiques, els exercicis individuals de reflexió i els seminaris reflexius tindrà com a referent els c***ontinguts que figuren en la bibliografia de lectura mínima*** compartida, consistent en un mínim d'un document ad-hoc per tema i un llibre per quadrimestre.
Els ***criteris d'avaluació*** són:
-Identificació, comprensió i utilització correcta dels continguts propis de l'assignatura;
-Qualitat, claredat, profunditat i coherència, de l'argumentació
-Capacitat de síntesi;
-Qualsevol exercici que es presente ha d'estar prèviament revisat;

- Qualsevol exercici, també l'examen, ha de complir les normes ortogràfiques i gramaticals de la llengua en què estigui escrit,-; així com les normes habituals dels treballs acadèmics (originalitat, format, cites i referències segons la normativa).
Els productes del treball realitzat al llarg del curs han de resultar valuosos i rellevants, de manera que evitarem els treballs amb l'única finalitat de ser avaluats. Qualsevol exercici que es faca a classe ha de valdre la pena i **tindre sentit** per a cada estudiant, ja siga la lectura, la realització de les pràctiques, la seva revisió, la reflexió sobre les lectures i pràctiques. Els exercicis de classe estan al servei de l'aprenentatge i no de la qualificació.
SISTEMA D'AVALUACIÓ:

- Treball escrit individual – 20%
- Prova final escrita – 80%
- Cal aprovar ambdues per poder calcular la mitja ponderada

Així doncs, a més de l'***examen parcial*** (*sense valor oficial i que pot eliminar matèria si s'obtenen 6 punts o més sobre 10*) *i final* (aquest sí, *oficial, aprovant a partir de 5 punts*, segons les normatives [1] de la Universitat de València), *poden avaluar-se* ***aquests altres productes*** (no necessàriament amb una puntuació), que *s'aniran concretant en la presentació de cada tema*:
1.Pràctiques, una per tema, grupal.
2.Fitxa de lectura del tema, individual.
3.Fitxa de lectura del llibre, una per quadrimestre, individual.
4.Reflexió sobre les pràctiques, individual.
5.Elaboració i exposició de l'exercici individual de reflexió al voltant del contingut, mitjancant un seminari de pensament reflexiu, un per llibre
Es proposen les seguents ***pautes per a la realització dels diferents treballs***:
• Han d'estar dirigides a les i els companys/es i no únicament al professor, han de ser interessants i productius. Per això, han de ser *breus, directes, concisos, rellevants*.
• Algunes activitats donaran lloc a productes. Quan no es diga el contrari, els productes seran grupals, i qualsevol membre del grup ha de ser capac de donar-ne raó
• Es poden emprar referències d'Internet així com d'intel.ligència artificial, sempre que es cite la procedència i s'hi indique el procés de diàleg, preferentment, com a documents annexos. L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, durà a no considerar els materials com d'autoria pròpia i tractar-lo conforme la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).
• Tots els productes estaran disponibles a l'aula virtual o a MSteams. Abans d'entregar o compartir el producte, cal revisar la seua redacció i presentació.
• Els productes presentats es corregeixen, però no tots es puntuen.
• Les pràctiques es fan a classe i es lliuren durant el curs.
• Els assajos es lliuren en terminis flexibles que s'aniran assenyalant en el curs de les classes.
• L'extensió d'assajos i pràctiques estarà limitada i s'anirà assenyalant en les classes.
La preparació de la matèria en les seues vessants teòric-pràctiques es farà a partir de la lectura de la bibliografia assenyalada en aquest programa per a cada un dels temes, així com d'un llibre d'estudi per quadrimestre i altres materials treballats a classe que siguen d'interès per l'assignatura. Donar raó del coneixement suficient de totes i cadascuna d'eixes lectures és imprescindible per aprovar l'assignatura.
PER A QUI NO ASSISTEIX HABITUALMENT A CLASSE, l'avaluació es durà a terme mitjancant l'examen oficial, en 1ª i 2ª convocatoria, teòric i pràctic, que tindrà lloc en la data i lloc assenyalats oficialment per la facultat. Tanmateix, és imprescindible llegir-se els llibres i realitzar els corresponents treballs de lectura, fent una fitxa i presentant-la, igual que els que van habitualment a classe. Sobre aquestes lectures es preguntarà a l'examen.
[1] https://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_Reglament_avaluacio_qualificacio.pdf https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83.pdf https://www.uv.es/=sgeneral/Reglamentacio/Doc/Estudis/C10.pdf

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

- Corzo, J.L. (2007). *Educar es otra cosa. Manual alternativo*. Popular.
- Dubet, F. (2010). *Decadència de la institució escolar i conflictes entre principis.* Fundació Jaume Bofill
- Faierstein, G. i Gyssels, S. (2003). *¿Cómo se enseña?* Federación Internacional Fe y Alegría.
- Fundación Esplai (2013). *Ciudadania y ONG. El nuevo papel del 3r sector.* Esplai.
- Martínez, I. (coord..)(2021). *La formación en las escuelas de segunda oportunidad acreditadas en España. Perfil, trayectoria y condiciones de éxito de las y los jóvenes.* Universitat de València.

Referències complementàries

- Cantó, N.; Castiñeira, A., i Font, A. (2009). *Les fonts del lideratge social*. Fundació Jaume Bofill.